

Milleks on vaja UPSi?

POWERAM ELEKTRISEADMED OÜ

Kui tuisud-tormid voolu viivad või pinge kõigub, aitab arvutit, kuid teisigi seadmeid kaitsta UPS.

UPS (*Uninterruptable Power Supply*) ehk katkematu toitepinge allikas on akudega seade, mis hoolitseb selle eest, et voolutarbija oleks varustatud elektrienergiaga.

UPSi tavaline kestvusaeg on 3–10 minutit. Aeg sõltub seadme võimsusest ning sellega ühendatud tarbijatest. UPSi esmane eesmärk ei ole mitte pakkuda voolu elektrikatkestuse ajaks, vaid anda kasutajale võimalus lõpetada pooleliolevad tööd ning seejärel sulgeda seadmed.

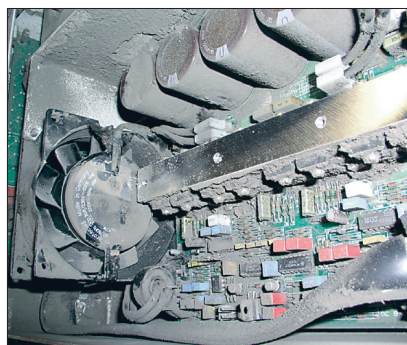
Kiputakse arvama, et UPS peaks kestma nii kaua kuni elekter tagasi tuleb, märkis Poweram Elektriseadmed OÜ tootejuht Marko Mallas. “Kindlasti leidub ka sedalaadi UPS-e, kuid nende hind ulatub sadadesse tuhandettesse kroonidesse ning selleks otstarbeks on siiski mõeldud elektrigeneraatorid.”

Kolme liiki UPS-e

UPS-e on kolme liiki: tugi-, stabilisaator- ja topelt konverteeritav ehk *online*-UPS.

Tugi-UPS on seadmetest kõige lihtsam ning sobib elektrikatkestusel toite saamiseks teatud ajaks. Stabilisaator-UPS aitab lisaks elektrikatkestustele ka pingekõikumiste korral. *Online*-UPS-id on mõeldud keskmiste ja suurte arvutivõrkude toiteks. Tava-tarbija jaoks on kõige paslikum stabilisaator-UPS.

UPS-i järele saab ühendada lisaks arvutile ka teisi koduseadmeid, mis vajavad kaitset voolukõikumiste puhul või teatud ajaks elektrienergiat

Selline näeb välja väga tolmuses kohas olnud UPS-i sisemus.

Stabilisaator-UPS on tavatarbija jaoks ehk kõige kasulikum, kuna kaitseb voolukõikumiste eest ning aitab seadmeid töös hoida elektrikatkestuste ajal.

voolu katkemise järel. Hoolikalt tuleks läbi mõelda, millised seadmed ühendada, et ei tekiks ülekoormust UPS-ile ning kahju seadmetele endile. Nii soovitab Mallas kaitsta eelkõige tundliku tehnoloogiat, mitte pesumasinaid, tolmuimejaid jms.

Kaitset tasuta pakkuda näiteks arvutile, digiboksile, telekatele ja modemele. Samuti võiks lisada väikese pirni (50 W), mida saab elektrikatkestuse korral kasutada nn avariivalgustusena.

Kõiki ühendatud seadmeid on lihtne hallata arvuti abil. Seega saab määrata, milline seade tuleks elektrikatkestuse korral esimesena välja lülitada ning milline peaks kõige kauem toidet saama.

Lisaks võimalusele jätkata arvutis tööd või salvestada ja sulgeda dokumendid pärast elektrikatkestust, aitab UPS vältida ka elektrikõikumistest tulenevat ohtusid. Mallase sõnul piisab vahel vaid väiksemast kõikumisest, mis võib läbi põletada arvuti või kalli teleka.

Seadmete jaoks ei ole kõige hullem mitte elektri äraminek, vaid tagasitulek, kui kõik seadmed hakkavad korraga tarbima. Mallas märkis, et kuna koormus tõuseb väga järsku, võib mõni tundlikum seade seetõttu ka läbi põleda, nt arvuti toiteplokk, emaplaat vms.

Äikese eest UPS kaitset ei paku ning selle lööki ei maanda. Selleks tuleb muretseda juba teised seadmed. Küll aga kaitseb UPS äikese tekitatud vooluhäirete eest.

Milline UPS sobib?

Esmalt tuleb endale selgeks teha, millised seadmed soovitakse UPS-iga ühendada.

Seejärel tuleb välja selgitada kogu koormus vattides (W) ehk liita seadmete koormused kokku. Näiteks kui koormus on kokku 450 W, sobib UPS, mis oma võimsuselt ületab seda näitajat.

Mallase soovib valida alati seade, mis on natuke võimsam kui kaitset vajava tehnika võimsus kokku. Arvestuslikult võiks kogu koormus olla 75% UPS-i võimsusest.

Nii on UPS-i pakutav tugiaeg mõnevõrra pikem.

Erilist hooldust UPS ei vaja. Paigutamisel tuleb siiski mõningaid nõudeid järgida: mitte panna seda tolmusesse ega niiskesse kohta, mitte kinni katta ning tuleb jätta ruumi õhu liikumiseks.

UPS-ile ei sobi ka liiga kuum ruum. Kõrge temperatuuri tõttu võivad akud üle kuumeneda ning plahvatada.

KAI SIMSON